



Matrasrecycling

Een kans om niet te laten liggen

Inleiding

De verbranding van oude matrassen zorgt niet alleen voor verlies van materiaal en hoge CO₂-uitstoot, maar leidt ook tot beschadiging van verbrandingsovens. Om een grote verduurzamingsslag te maken moet de hele keten anders worden georganiseerd. Een verwijderingsbijdrage kan daarbij helpen. De consument is bereid om te betalen voor een meer duurzame verwerking van oude matrassen, zo blijkt uit onderzoek van ABN AMRO.

Elk jaar danken we in Nederland 1,5 miljoen matrassen af. Deze afvalberg, die het veld van de Johan Cruijff ArenA zou kunnen vullen tot aan het dak, komt voor bijna twee derde in verbrandingsovens terecht. Dit tot afgrijzen van de afvalverbranders zelf. Matrassen branden, verrassend genoeg, juist zo goed dat ze de ovens beschadigen. Zouden de matrassen gerecycled worden dan kan bovendien de komende tien jaar 185.000 ton CO₂ worden bespaard, het equivalent van 1,2 miljoen retour-vliegtickets tussen Amsterdam en Parijs.

Hoewel verbranding nog steeds een hoofdpijndossier is, lijken oplossingen in zicht. Zo breiden recyclers actief hun capaciteit uit om de bijna 1 miljoen matrassen van de ovens te redden. Daarvoor is wel nodig dat de inzameling van matrassen wordt verbeterd. Zowel gemeenten als producenten spannen zich daarvoor in. Kansrijk is de invoering van een verwijderingsbijdrage waarvan uit onderzoek blijkt dat consumenten deze willen dragen.

Om de kosten van het recyclen te drukken, is het zaak dat producenten inzetten op het verduurzamen van matrassen. Een duurzamer matras is eenvoudiger tot restmateriaal te verwerken. Consumenten blijken bovendien bereid om te betalen voor een meer duurzaam product. Wanneer restproducten verder worden ontwikkeld en meer opleveren, kunnen de kosten van recyclen nog verder dalen.

Verbranding van matrassen zal daarmee nog niet van vandaag op morgen verleden tijd zijn, maar een hoofdpijndossier hoeft het niet langer te zijn.

Index

4

Verbranding
is kostbaar

5

Recyclebedrijven
in opmars

6

De route van oude
matrassen

7

Verantwoordelijkheid
bij producent

9

Recyclen
aantrekkelijker
maken

11

Conclusie

12

Sectorcommentaren

15

Colofon en Bronnen

1. Verbranding is kostbaar

Afvalverbranders

Op het eerste gezicht lijkt zo'n grote afvalberg een goudmijntje voor afvalverbranders. Niets is minder waar. Juist omdat matrassen bijzonder goed branden, zijn verbranders ze liever kwijt dan rijk. Afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) werken optimaal wanneer de calorische waarde van afval rond de 9 megajoule per kilo is. De calorische waarde van matrassen kan echter oplopen tot 30 megajoule per ton, ruim drie keer hoger dan het optimum.

De hoeveelheid afval die afvalverbranders per dag kunnen verwerken hangt vooral af van de calorische waarde. Hoe hoger de calorische waarde, hoe lager het volume dat kan worden verwerkt. Zodoende moeten afvalverbranders voor elke ton matrassen die ze accepteren drie ton regulier afval weigeren. Ook moeten de matrassen vermengd worden tussen ander afval. Verbranders brengen voor het verwerken van huisafval ongeveer 100 euro per ton in rekening. Omdat de verbranders in het geval van matrassen drie ton ander afval moet weigeren, kost het verbranden van een ton matrassen dus al gauw 300 euro per ton. Door schade aan rookgasinstallaties kunnen de kosten zelfs oplopen tot 600 euro per ton.

Het vermengen van matrassen met ander afval is bovendien niet zonder gevaren. De machines kunnen vastlopen door de metalen spiralen uit matrassen, wat zorgt voor kostbare verstoringen. Verbranding is daarmee niet onmogelijk, maar wel buitengewoon ingewikkeld, duur en vervuilend.

Ontbranding bij opslag

Om de hoge kosten van verbranding te vermijden zijn de afgelopen jaren grote hoeveelheden oude matrassen tijdelijk opgeslagen, bij gebrek aan betere opties. Maar ook dat zorgt voor problemen. Al in 2017 waarschuwde het Verbond voor Verzekeraars dat het aantal branden bij inzamelaars buitensporig hoog is, met broei en zelfontbranding van opgeslagen matrassen als een van de hoofdoorzaken. Sindsdien is er weinig veranderd.

“Door de risico's op zelfontbranding en de hoge eisen van verzekeraars kiezen sommige bedrijven er nu zelfs voor om zonder brandverzekering verder te gaan”, aldus Oscar van Elferen, woordvoerder voor het Verbond van Verzekeraars. “Het gebrek aan een brandverzekering weerhoudt veel gemeenten er niet van om een vergunning af te geven. De risico's blijven daardoor onverminderd groot.”



2. Recyclebedrijven in opmars

Nieuwe initiatieven

Een alternatief voor verbranding is het recyclen van matrassen. Of dit alternatief de verbrandingsoven ooit volledig overbodig kan maken, hangt af van de kosten van recyclen, een juiste aanvoer van matrassen en de beschikbaarheid van voldoende capaciteit. Twee Nederlandse bedrijven hebben zich de afgelopen jaren op deze nieuwe markt gestort: Matras Recycling Europe (MRE) en Retourmatras. Beide bedrijven proberen, elk op hun eigen manier, de gigantische stroom matrassen te lijf te gaan.

Nanne Fioole begon tien jaar geleden met Retourmatras. Het was niet makkelijk om die eerste jaren door te komen. "Bij matrasrecycling draait alles om volume. Investerings in machines die dat volume kunnen verwerken hadden daarom onze prioriteit. Dat was kostbaar, vooral omdat de machines nog niet bestonden en we deze zelf moesten ontwikkelen." Bij een werkdag van zestien uur kan het bedrijf in potentie 650.000 matrassen per jaar verwerken en er wordt actief gewerkt aan verdere uitbreiding. Zodoende is er binnenkort, samen met MRE, naar verwachting voldoende capaciteit om alle Nederlandse matrassen te recyclen.

Bij concurrent MRE worden alle matrassen handmatig gesorteerd en ontmanteld. "Dat klinkt omslachtig", zegt Ruud Kortink, directeur van MRE, "maar daardoor hebben we inmiddels veel geleerd over de materialen en het recyclingproces. Zo onderscheiden we inmiddels veertien materiaalstromen, waaronder diverse soorten schuim. Elke materiaalstroom heeft weer een eigen toepassing en afzetmarkt. Zo kun je de waarde uit de materiaalstromen maximaliseren."

Op die afzetmarkten ondervindt MRE echter meer concurrentie dan voorheen. "In 2015 kwam Frankrijk op de markt met grote reststromen. Ook daar is recycling van matrassen aan een opmars bezig. Waar schuim eerder nog 30 cent per kilo opleverde, daalde de prijs rond 2016 snel naar 8 cent." Hoewel prijzen sindsdien weer enigszins herstelden, blijven de inkomsten voor recyclers zodoende onzeker.

Gate fees

Om toch het hoofd boven water te houden waren recyclers genoodzaakt om de zogenoemde 'gate fees' voor inname van oude matrassen te verhogen. Hierin ontlopen Retourmatras en MRE elkaar overigens nauwelijks, beide vragen grofweg 5 euro per matras. Aangenomen dat een matras gemiddeld 20 kilo weegt, kost recycling daarmee 250 euro per ton. Daarmee is recyclen in ieder geval een stuk goedkoper dan verbranding, waarvan de kosten kunnen oplopen tot 600 euro per ton.



3. De route van oude matrassen

Milieustraat

Veel matrassen eindigen helaas nog bij het grofvuil aan de straat. Een kritieke voorwaarde voor recycling is namelijk dat de matrassen helemaal droog zijn. Is dat niet het geval, dan zijn ze niet meer te redden en eindigen ze in de verbrandingsoven.

De aangewezen route om in aanmerking te komen voor recycling zijn de milieustraten waar burgers hun grofvuil kunnen afleveren. MRE haalt ze vervolgens op. MRE-directeur Kortink: "Iedere dag rijden er twee zogenoemde perskraakwagens heen en weer. Die persen de matrassen samen, houden de matrassen heel en kunnen maximaal dertien ton matrassen in één transport meenemen."

Gerhard Schoonvelde, als beleidsadviseur voor de gemeente Utrecht verantwoordelijk voor de jaarlijkse inzameling van 330 ton matrassen, heeft inmiddels een contract met één van de recyclers. "Het kost ons jaarlijks zeventig- tot tachtigduizend euro om de matrassen apart, schoon en droog in te zamelen en uiteindelijk bij de recyclebedrijven in te leveren. Best kostbaar, maar we hebben als gemeente de wettelijke plicht om matrassen apart in te zamelen."



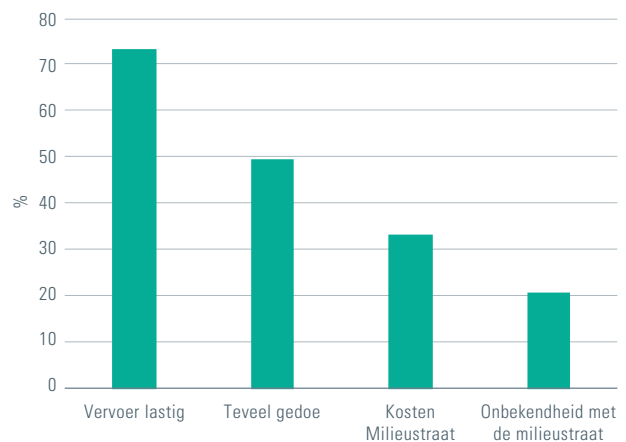
Consument kiest gemak

Onderzoek van ABN AMRO onderstreept dat veel Nederlanders niet graag naar de milieustraat gaan. In 26 procent van de gevallen wordt een oud matras nog aan de straat gezet of aan stukken gesneden en bij het restafval gegooid. In totaal komen zo jaarlijks naar schatting 370.000 matrassen op straat terecht. De andere grote stroom matrassen die naar de ovens gaan komt onder andere van hotels, zorginstellingen en gemeenten die de weg naar recyclers nog niet hebben gevonden.

Gevraagd naar de beweegredenen om niet voor de milieustraat te kiezen, blijken Nederlanders voor gemak te kiezen. Van de ondervraagden geeft 73 procent aan dat vervoer naar de milieustraat lastig te organiseren is, terwijl 50 procent van hen aangeeft dat het alternatief, aan de straat zetten, simpelweg makkelijker is. Hoewel het inleveren van een matras bij de milieustraat in de regel gratis is, geeft bovendien 33 procent aan de kosten voor het inleveren als struikelblok te zien.

Mogelijk ligt daar een kans voor gemeenten. Als gemeenten duidelijker communiceren dat inleveren gratis is, worden mogelijk al veel matrassen uit de verbrandingsoven gered.

Factoren die een (zeer) grote rol spelen om niet naar milieustraat te gaan



4. Verantwoordelijkheid bij producent

Producent laten ophalen

Aangezien consumenten nooit in alle gevallen hun oude matras naar de milieustraat zullen brengen, moet verder vooral ingezet worden op 'ontzorging'. Anders gezegd, de route naar recycling van het oude matras moet voor de consument minstens zo makkelijk en vanzelfsprekend worden als het aan de straat zetten van het matras.

Een effectieve manier hiervoor is door de producenten van de matrassen hiervoor verantwoordelijk te maken. Mede door CBM, de branchevereniging voor interieurbouw en meubelindustrie, wordt inmiddels gewerkt aan de invoering van een vrijwillige UPV: een Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid. Hiermee worden producenten en importeurs verantwoordelijk voor het afvalbeheer van de matrassen die door hen op de markt zijn gebracht.

"In de praktijk betekent dat dat consumenten hun oude matras direct kunnen laten ophalen op het moment dat het nieuwe matras wordt geleverd", zegt Dirk van Deursen, innovatieadviseur bij CBM. "De consument wordt zo ontzorgd en de producent regelt de recycling."

Producenten die inname van oud matrassen nu al als service aanbieden brengen hier vaak nog direct kosten voor in rekening. Uit onderzoek van ABN AMRO blijkt echter dat consumenten daar helemaal niet van gediend zijn: 59 procent van de ondervraagden zegt niet bereid te zijn om apart te betalen voor het innemen van een oud matras.

Gemeenten laten ophalen

Mocht de UPV worden ingevoerd, waarbij verantwoordelijkheid nadrukkelijk bij de producenten komt te liggen, dan is de rol van gemeenten nog niet uitgespeeld. Dit komt omdat bij matrassen het moment van aankoop vaak niet samenvalt met het moment van afdanken. Geregeld wordt een oud matras nog bewaard als reserve, gebruikt voor een ander doel, verkocht op marktplaats of naar de kringloopwinkel gebracht. De producent kan onmogelijk weten wanneer het oude matras alsnog wordt afgedankt. Zonder producent aan de deur om het matras mee te nemen blijft de kans zodoende groot dat het matras alsnog aan de straat en in de verbrandingsoven eindigt.

Als aanvulling op de UPV zou de gemeente daarom in deze specifieke gevallen de matrassen niet aan de straat, maar aan de deur kunnen ophalen. Dit leidt echter weer tot problemen bij de gemeente. "Het ophalen aan de deur kan voor ons kostenverhogend werken", aldus Schoonvelde van de gemeente Utrecht. "Mogelijk zullen mensen dit gaan merken via een hogere afvalstoffenheffing."



Verwijderingsbijdrage

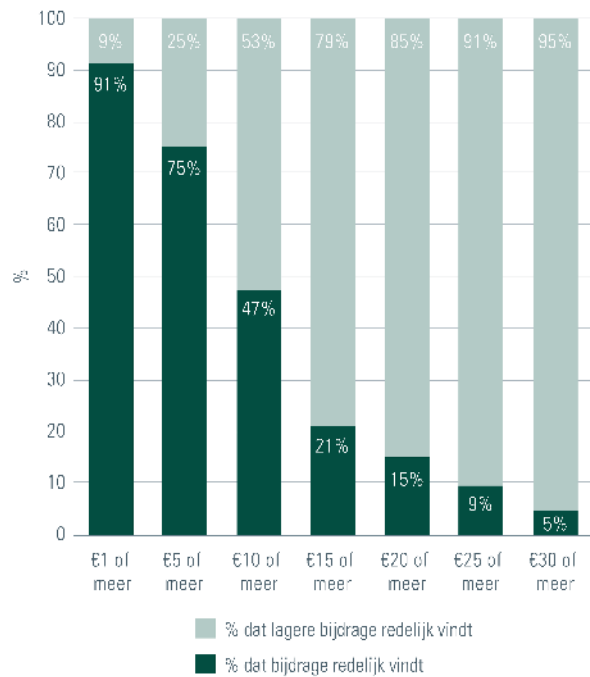
Dat consumenten weinig behoefte hebben om de producent afzonderlijk te betalen wanneer deze oude matrassen inneemt, betekent niet dat zij helemaal geen bijdrage willen doen. Voor een verwijderingsbijdrage die is verwerkt in de aankoopprijs van nieuwe matrassen blijken Nederlanders zeer open te staan, zo blijkt uit hetzelfde onderzoek. Mogelijk wordt dit verklaard uit het feit dat een dergelijke bijdrage al jarenlang de norm is bij witgoed en andere elektronische apparaten. Invoering van een verwijderingsbijdrage betekent dat consumenten verplicht worden om vooraf een bijdrage voor recycling te betalen.

Gemiddeld wordt een verwijderingsbijdrage van 10 euro als redelijk ervaren, zo blijkt uit het onderzoek waarbij respondenten, middels een open vraag, zelf het bedrag mochten invullen. Van de Nederlanders is 47 procent bereid om 10 euro of meer te betalen, waar 53 procent liever minder betaalt.

Waar 59 procent niet bereid was om apart te betalen voor inname van een oud matras, blijkt slechts 9 procent geen of minder dan 1 euro verwijderingsbijdrage te willen betalen. Hieruit blijkt dat het moment en de wijze waarop consumenten wordt gevraagd een bijdrage in de recyclingkosten te leveren erg belangrijk is.

Een verwijderingsbijdrage van gemiddeld 10 euro zou voldoende kunnen zijn om een goede distributie van oude matrassen richting recyclebedrijven op gang te brengen. Recycling kost ongeveer 5 euro per matras en daar komen voor producenten nog de kosten voor transport en logistiek bovenop. Wel kan door gebrek aan schaal de uitvoering van de UPV voor kleinere matrasproducenten duurder uitvallen. Consumenten blijken echter, mits op juiste wijze gevraagd, bereid om voor deze ontzorging te betalen.

Redelijke verwijderingsbijdrage volgens % van Nederlandse consumenten



5. Recyclen aantrekkelijker maken

Duurzamer produceren

Mochten de kosten voor het goed organiseren van de keten onverhoopt hoger worden dan de opbrengst van de verwijderingsbijdrage dan zijn er, naast het verhogen van de verwijderingsbijdrage, nog drie alternatieve routes om financiële ruimte te creëren.

Allereerst zouden producenten hun matrassen duurzamer kunnen produceren. Hoe duurzamer het matras, hoe lager de kosten van het recyclen. Vooral het type lijm dat in matrassen wordt gebruikt is daarbij van grote invloed. Recyclers geven zelf aan dat het aanpassen van lijmgebruik de kosten van recycling, en daarmee de gate fees, materieel kan verlagen.

“Een van de grootste struikelblokken bij het recyclen is dat veel matrascomponenten verlijmd zijn. Verlijmde matrassen zijn slecht recyclebaar en werken voor ons kostenverhogend”, zegt Kortink van MRE. “Verlijmen is niet noodzakelijk, dus als producenten de ontwerpen aanpassen kan dat een eenvoudige win-win opleveren.”

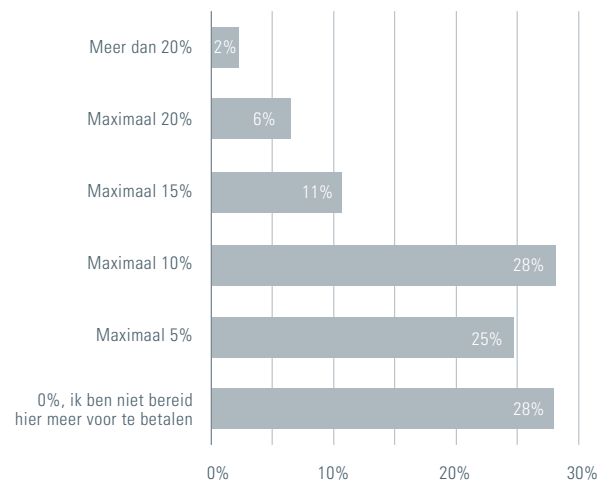
Auping is een van de producenten die al aan de slag is gegaan met alternatieven. Zo werd recent onder de naam Bedzzzy een nieuw circulair matras gelanceerd. “Speciaal voor het Bedzzzy-matras zijn we een partnership aangegaan met DSM. Voor het Bedzzzy-matras zijn we een partnership aangegaan met DSM. Zij hebben een lijm ontwikkeld die naast verbinden ook kan onthechten, waardoor modulaire matrassen mogelijk zijn., aldus Lisette Lamberts van Bedzzzy. Kortink beaamt dit: “Nu is er vaak nog veel onbekendheid bij producenten over dergelijke alternatieven, maar toepassing van nieuwe lijmen helpt enorm. Wellicht zet een UPV producenten ertoe aan om voor andere lijmen te kiezen.”

Duurzaamheidslabels

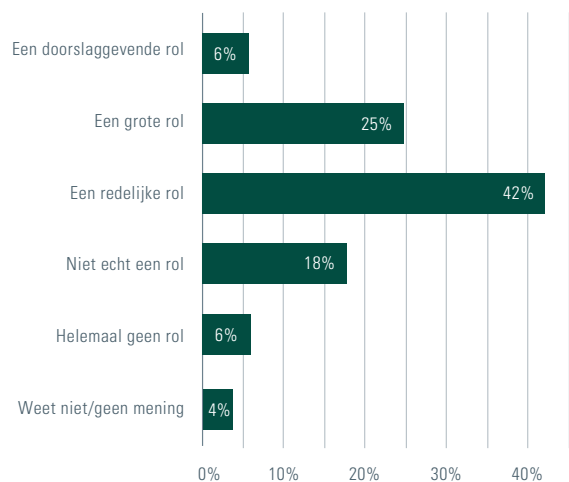
Naast dat meer duurzame matrassen lagere verwerkingskosten geven, blijken consumenten ook bereid om meer te betalen voor matrassen die aantoonbaar duurzamer zijn. Consumenten missen nu echter vaak nog de juiste informatie om te kunnen beoordelen of een matras duurzaam is. Introductie van een duurzaamheidslabel, vergelijkbaar met het energielabel voor huizen waarbij label A het meest duurzaam is, zou hierbij kunnen helpen.

Uit onderzoek van ABN AMRO blijkt dat 72 procent van de Nederlanders bereid is om meer te betalen voor een zeer duurzaam matras met label A. Een op de vijf ondervraagden is zelfs bereid een premie van meer dan 10 procent te betalen. Van de ondervraagden geeft 31 procent aan dat een label een grote tot doorslaggevende rol kan spelen bij de aankoop.

Bereidheid om meer te betalen voor een zeer duurzaam matras (Label A)



Rol van een duurzaamheidslabel bij aankoop



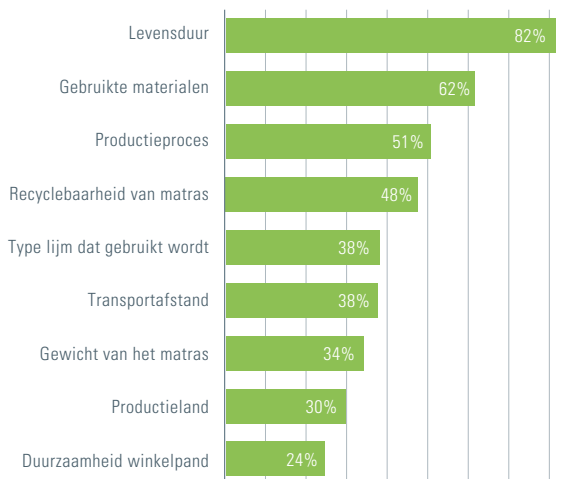
Omdat labels voorlopig nog niet beschikbaar zijn voor matrassen, is ook nog niet duidelijk aan welke criteria een matras zou moeten voldoen om een A-label te krijgen. Gevraagd naar de criteria voor duurzaamheid blijkt dat 82 procent van de ondervraagden een grote of zeer grote rol toekent aan de levensduur van een matras. Aan het gebruik van het type lijm wordt door 38 procent van de ondervraagden een belangrijke rol toegedicht.

Als de productiekosten van het verduurzamen van matrassen lager zijn dan de premie die consumenten bereid zijn te betalen, kunnen producenten dus duurzamer produceren terwijl ze tegelijkertijd meer financiële speelruimte creëren.

Hogere opbrengst reststoffen

Tenslotte kan meer financiële ruimte ontstaan wanneer recyclers erin slagen om meer opbrengst te behalen uit de reststoffen. Zo kijken beide matrasrecyclers, MRE en Retourmatras, naar de mogelijkheid om gerecycled schuim op chemische wijze terug te brengen naar de originele grondstof: polyol. Als de proef lukt, hebben recyclers ineens een grondstof in handen die veel meer waard is dan gerecycled schuim. Branchevereniging CBM kijkt daarnaast naar methoden (pyrolyse) om schuim weer terug te brengen tot olieproducten. Onder andere ECN/TNO, Dow Chemical en een groot aantal matrasproducenten doen ook mee aan deze pilot. Hierbij wordt vooralsnog 100 tot 150 kg schuim per uur verwerkt. Als de pilot slaagt hebben meerdere partijen al interesse getoond in een installatie op demonstratieschaal die 8.000 kg per uur kan verwerken. Wanneer het lukt om uit de reststromen via een van de ingeslagen routes meer opbrengst te genereren, kan dit ruimte geven om gate fees voor de inname van matrassen te verlagen.

Factoren die een grote of zeer grote rol spelen in de duurzaamheid van een matras volgens consumenten

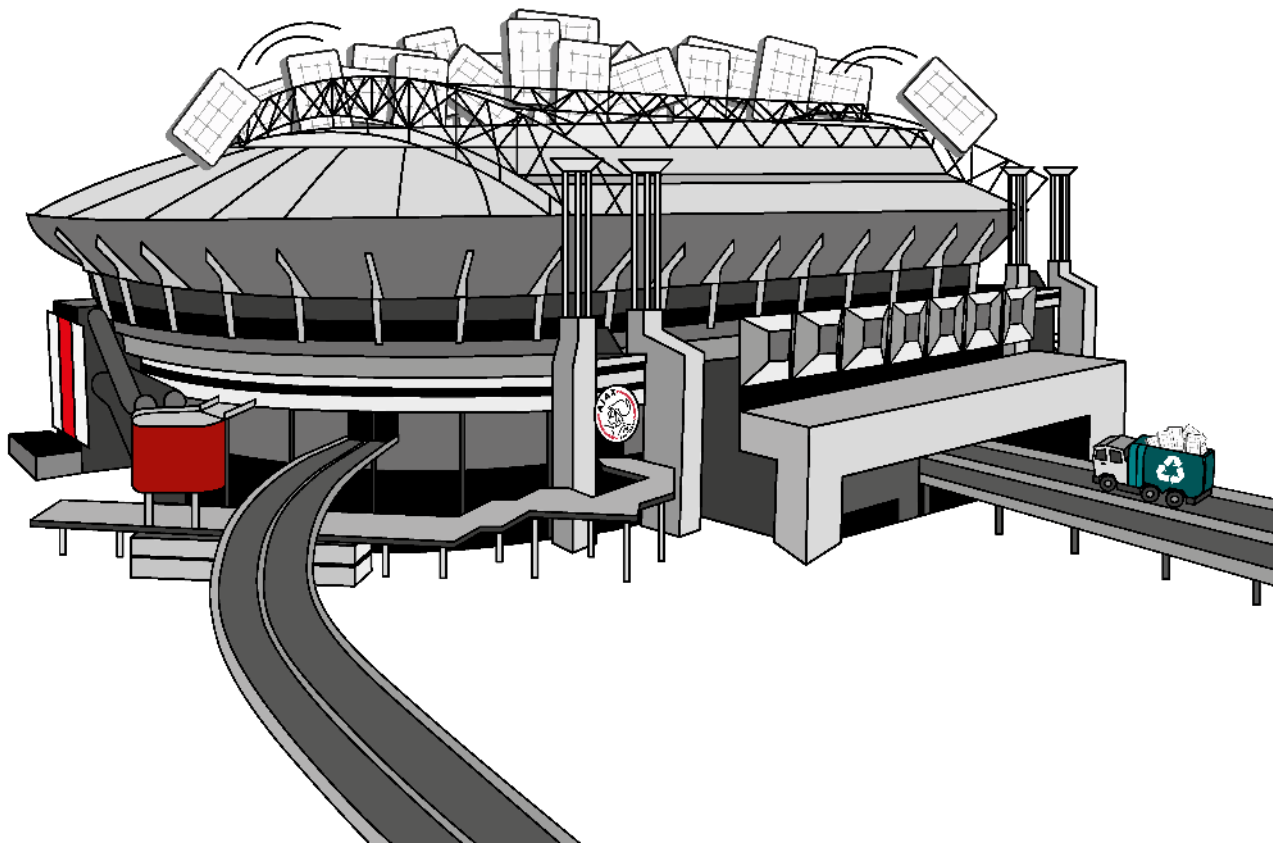


Conclusie

Hoewel verbranding tot op de dag van vandaag een hoofdpijndossier is, komen belangrijke oplossingen in zicht. Zo breiden recyclers actief hun capaciteit uit om de 1,5 miljoen matrassen die elk jaar worden afgedankt het hoofd te bieden. Gemeenten verbeteren de inzameling en onder producenten worden intussen voorzichtig nagedacht over de invoering van producentenverantwoordelijkheid.

Onder consumenten lijkt bovendien draagvlak te zijn voor de invoering van een verwijderingsbijdrage. Als tegenprestatie voor deze bijdrage zullen producenten en gemeenten wel goed moeten nadenken hoe de matrassen daadwerkelijk buiten de verbrandingsoven blijven. Consumenten zijn tevens bereid om meer te betalen voor meer duurzame matrassen die makkelijker te recycleren zijn. Wanneer reststoffen meer opbrengst genereren, wordt de drempel naar recycling tenslotte nog verder verlaagd.

Voorlopig stapelt zich jaarlijks een berg matrassen op met de omvang van een voetbalstadion die voor het grootste deel in ovens wordt verbrand. Wanneer gemeenten, producenten en recyclebedrijven de handen ineen slaan en de consument wordt overtuigd om ook bij steentje bij te dragen, kan deze praktijk spoedig verleden tijd zijn.



6. Sectorcommentaren

INRETAIL



Femke den Hartog
Senior Beleidsadviseur

INretail onderschrijft de uitdagingen van het recyclen van matrassen en is actief betrokken bij de verdere uitwerking van de producentenverantwoordelijkheid en het icoonproject matrasrecycling. Uit ons rapport Retail 2030 blijkt eveneens dat de consument duurzaamheid steeds belangrijker vindt. Dat de consument bereid is om te betalen voor de recycling van een matras is nog niet eerder zo concreet onderzocht en geeft daarmee nieuwe informatie.

De retail en de industrie zijn druk met elkaar in gesprek over hoe een producentenbijdrage er in de nabije toekomst uit moet zien. De retail (fysiek en online) zou graag verder willen onderzoeken in hoeverre deze bijdrage wel of niet zichtbaar op de bon moet staan. Tot slot, uit dit onderzoek blijkt zoals gezegd in grote mate van bereidheid van de consument om bij te dragen. Het blijft echter wel een uitdaging om de consument bewust te maken van het op een verantwoorde manier afdanken van zijn matras. Een campagne van de overheid kan hier goed bij helpen.

KONINKLIJKE CBM

Als belangenbehartiger van meubel- en matrasproducenten vindt Koninklijke CBM het niet langer uit te leggen aan de maatschappij en aan ons nageslacht dat jaarlijks meer dan een miljoen gebruikte matrassen in de verbrandingsovens terecht komen. Daarom hebben wij in 2019 de handschoen opgepakt en met alle relevante partijen in de matrasketen een breed gedragen oplossing ontwikkeld in de vorm van een vrijwillige producentenverantwoordelijkheid (UPV). Alle spelers in de keten dragen hun steentje bij aan de duurzame oplossing van ons probleem met de verwerking van oude matrassen.

De uitkomsten van het dit ABN AMRO-onderzoek zien wij als een steun in de rug voor onze vrijwillige UPV-aanpak. Het onderzoek toont immers aan dat consumenten bereid zijn bij de aankoop van een nieuwe matras een verwijderingsbijdrage te betalen van rond de tien euro. Op 14 september 2019 hebben wij ons gezamenlijke voorstel in een formele brief aangeboden aan de staatssecretaris van I&W, Stientje van Veldhoven. Zodra zij ons voorstel overneemt, gaan we er direct mee aan de slag.



Kees Hoogendijk
Directeur

NVRD- Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement



Olaf Prinsen
Directeur

De afgelopen jaren hebben we aan tafel gezeten met de keten om te komen tot een oplossing voor de matrassenstroom. Niet voor niets hebben wij hiertoe het initiatief genomen. In het rapport wordt goed geschetst waar de knelpunten liggen. Weliswaar hebben gemeenten de plicht de matrassen apart in te zamelen, apart verwerken hoeft niet door de hoge kostprijs. En afvoeren met overig grof huishoudelijk afval is goedkoper. Toch laten gemeenten matrassen apart verwerken en staan er velen op de wachtlijst door een gebrek aan capaciteit.

Er zal altijd gebruik gemaakt worden van de gemeentelijke inzamelstructuur bij matrassen, maar bekostiging moet niet via de afvalstoffenheffing. Dan betalen inwoners, die niet de macht hebben onvolkomenheden in productie of recycling op te lossen. Die macht ligt wel bij producenten. Willen we een doorbraak, dan dienen de kosten bij hen te liggen zoals dit ook het geval is bij andere stromen zoals bijvoorbeeld kunststoffen. We zijn niet ver verwijderd van een oplossing, waarbij eenieder de rol pakt die nodig is. De investering van Ikea in retourmatras is een stap in de goede richting.

IKEA

IKEA streeft ernaar om in 2030 100% circulair te zijn. Het verbranden van oude matrassen past niet bij deze ambitie waarbij we enkel nog producten ontwerpen uit hernieuwbare of gerecyclede materialen.

Op dit moment wordt de capaciteit om matrassen te recyclen volledig benut in Nederland. Hierdoor belandt nog steeds een groot deel van de matrassen noodgedwongen in de verbrandingsoven. Om deze capaciteit op te schalen, heeft Ingka investments (onderdeel van het IKEA concept) in juni 2019 – samen met Renewi – geïnvesteerd in RetourMatras. Dit maakt het mogelijk om op korte termijn tot 1 miljoen matrassen per jaar op een duurzame manier te recyclen.

Daarnaast werkt IKEA samen met haar partners aan chemische recycling om het recycelaat als nieuwe grondstoffen toe te passen in onze producten.

De komende jaren breidt IKEA haar matras retour- en recycleservice ook verder uit, waardoor de aankoop van een matras voor nog meer mensen een slimme en duurzame keuze wordt.



Alberic Pater
Sustainability Manager

ABN AMRO



Henk Hofstede
Sector Banker Retail

Het vernietigen van matrassen is een serieus probleem en daar moet iets aan gebeuren. Slimmere ontwerpen kunnen helpen om recycling efficiënter te maken en zelfs om materialen opnieuw in matrassen te gebruiken. Bedzzzy is daar een mooi voorbeeld van.

De verwijderingsbijdrage is een reële optie om grip te krijgen op afgedankte matrassen en om recycling te financieren. Daarnaast zijn consumenten meer en meer gericht op gemak. Een 'ophaaldienst' van de matrasverkoper lost voor veel consumenten zonder geschikt vervoer een probleem op. Merken krijgen zo bovendien de kans een band op te bouwen met de consument. Hoe gemakkelijker de producent het de consument maakt, hoe loyaler hij is en hoe groter de kans dat hij weer een nieuw matras afneemt.

Consumenten maken meer duurzame keuzes en zijn bereid hiervoor te betalen, zo bleek ook recent uit [GfK onderzoek](#). Wel verwacht men dat merken en producenten meer verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van hun producten en bijbehorend afval. Door loze beloftes wordt steeds sneller heen geprikt. In combinatie met aankomende wetgeving zullen merken op dit onderdeel echt aan de bak moeten.

ABN AMRO

De nadruk bij recycling ligt nog primair op mechanische scheiding en verwerking. Op dit moment worden met chemische recycling echter grote stappen gemaakt. Technieken zoals pyrolyse, solvolyse, vergassen en depolymerisatie zijn voor bepaalde materialen nu al commercieel interessant. Zo zijn door de Versnellingstafel Chemische Recycling, opgezet door VNO-NCW, acht veelbelovende projecten geïdentificeerd. De nadruk ligt vooralsnog op kunststofverpakkingsafval, want ondanks het hoge recyclingpercentage wordt jaarlijks ongeveer 50 miljoen kilo kunststof verbrand of gestort. Dit plastic is vaak te vervuild of verkleefd met andere materialen dat het niet goed mechanisch gerecycled kan worden.

Juist voor deze lastige afvalstromen kan chemische recycling de oplossing zijn. Bij chemische recycling worden de afvalkunststoffen tot monomeren of zelfs tot olie of methanol teruggebracht. Dit maakt het materiaal min of meer gelijk aan 'virgin' kunststof en dit zorgt voor een veelheid aan toepassingen en afzetmarkten. Het zou mooi zijn als door nieuwe innovatieve processen in de toekomst ook vervuilde en natte matrassen gerecycled kunnen worden.



David Kemps
Sector Banker Industrie

7. Colofon en Bronnen

Onderzoeksverantwoording

Dit is een uitgave en onderzoek van ABN AMRO. Het consumentenonderzoek is uitgevoerd door Panelwizard, in opdracht van ABN AMRO. Voor het onderzoek is een groep van 1.052 Nederlanders bevroegd. De doelgroep bestaat uit een representatieve afspiegeling van de Nederlandse bevolking, van 18 jaar of ouder.

Auteur:

Arnold Mulder, ABN AMRO

Eindredactie:

Bendert Zevenbergen

Gebruikte bronnen:

Van Driel, J. (2018) 'De Matrasketen', Utrecht Sustainability Institute PanelWizard, in opdracht van ABN AMRO.

Illustratie:

Jlinq Design

Fotoverantwoording:

Shutterstock (p. 1, 4)
Alexander Goense (p. 6)
Retourmatras

Commercieel contact:

Arnold Mulder,
Sector Banker Energie:
T 06 10 78 75 15
arnold.mulder@nl.abnamro.com

Alexander Goense,
Sector Analist Industrie & Energie:
T 06 19 30 42 30
alexander.goense@nl.abnamro.com

Disclaimer

De in deze publicatie neergelegde opvattingen zijn gebaseerd op door ABN AMRO betrouwbaar geachte gegevens en informatie, die op zorgvuldige wijze in onze analyses en prognoses zijn verwerkt. Noch ABN AMRO, noch functionarissen van de bank kunnen aansprakelijk worden gesteld voor in deze publicatie eventueel aanwezige onjuistheden. De weergegeven opvattingen en prognoses houden niet meer in dan onze eigen visie en kunnen zonder nadere aankondiging worden gewijzigd. Naast een copyright is er sprake van een right to copy. Het gebruik van tekstdelen en/of cijfers is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Teksten zijn afgesloten op 22 oktober 2019.

© ABN AMRO, oktober 2019

